

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	11 Rhagfyr, 2013
PWNC	Gwe Ddarlledu
PWRPAS	Cyflwyno y wybodaeth ddiweddaraf ynghylch y datblygiadau gwe-ddarlledu
AWDUR	Geraint George Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

CYFLWYNIAD

1. Adroddwyd eisoes i'r pwyllgor hwn ar Llywodraeth Cymru i hyrwyddo democratiaeth lleol a chynhwysol, ymysg pethau eraill trwy annog datblygiad gwe-ddarlledu.
2. Mae'r Cyngor wedi derbyn grant i'n galluogi i ddarlledu yr oll / neu rai o gyfarfodydd y Cyngor.
3. Bellach, mae datblygiadau i hwyluso hyn (o ran camerâu ac ati) wedi eu cwblhau yn Siambr Dafydd Orwig a Siambr Hywel Dda. Mae'r gwaith sydd wedi ei gyflawni hyd yn hyn ac sydd ar y gweill yn golygu y byddwn mewn sefyllfa lle rydym yn medru cynhyrchu'r deunydd i'w ddarlledu ond bod angen trefnu wedyn i ddarlledu'r deunydd ar y we.

GWAITH PELLACH

4. Er mwyn dysgu o brofiadau eraill, bum innau a swyddog arall o'r adran ar ymweliad â Chyngor Sir Gaerfyrddin sydd eisoes wedi cyflwyno system o'r fath, mewn sefyllfa lle y defnyddir dwy iaith. Profodd yr ymweliad yn fuddiol iawn gydag amryw o wersi pwysig yn dod i'r golwg yn cynnwys:-
  - Yr angen am gynllunio manwl ymlaen llaw, sydd, yn allweddol, yn caniatáu digon o amser i dreialu system cyn iddo fynd yn fyw
  - Pwysigrwydd lleihau cymaint â phosib ar y gwaith sydd ynghlwm â "rhedeg" y system pan fo cyfarfod ar y gweill
  - Yr angen i gynyddu ymwybyddiaeth aelodau o sensitifrwydd systemau o'r fath
5. Mae trafodaethau pellach yn parhau a rydym wrthi yn llunio rhaglen waith rhesymol ddylai fedru ein harwain at sefyllfa o fedru darlledu am y tro cyntaf yn fuan ar ôl Ebrill 2014 ar ôl treialu priodol, gan ei gyflwyno yn raddol o hynny ymlaen. Yn yr amser hynny, bydd yn rhaid gwahodd cynigion am y gwaith ac, yn y cyd-destun hwn, mae Cytundeb Fframwaith Cenedlaethol yn ei le ddylai hwyluso hynny.
6. O ran y pwyllgorau sydd dan sylw, byddai'r cytundeb gydag unrhyw ddarparwr ar sail nifer penodol o oriau o ddarlledu. Yn amlwg felly, byddai'n rhaid blaenoriaethau'r

rhai fyddai o fwyaf o ddiddordeb. Y bwriad ar y cychwyn fyddai canolbwyntio ar y Cyngor llawn a'r Pwyllgor Cynllunio, gan ddewis cyfarfodydd o'r Cabinet a Phwyllgorau Craffau ar gyfer y gweddill o'r oriau ar sail y diddordeb tebygol yn y materion fyddai gerbron.

7. Wrth gwrs, mae'r pwyllgor hwn eisoes wedi trafod un elfen allweddol o'r ddarpariaeth, sef sut y byddwn yn dymuno ymdrin â gofynion cyfieithu. Yn amlwg, ar hyn o bryd, mae cyfieithu ar y pryd mewn cyfarfodydd lle mae rhywun di-Gymraeg yn bresennol ond, os nad oes person di-Gymraeg yn bresennol, nid oes cyfieithu ar y pryd. Felly, os na fyddai rhywun di-Gymraeg yn bresennol mewn cyfarfod sydd yn cael ei we-ddarlledu, ni fyddai cyfieithiad yn cael ei ddarparu a felly ni fyddai ffrwd sain i'r di-Gymraeg ar gael i unrhyw un a fyddai'n gwrando neu wyllo ar-lein. Mae'r pwyllgor eisoes wedi derbyn yr awgrym na fyddai'n ddefnydd da o adnoddau i fod yn darparu cyfieithiad ym mhob cyfarfod "rhag ofn" bod rhywun di-Gymraeg yn gwyllo ac yn gwrando ar-lein. Unwaith y bydd y drefn yn weithredol, awgrymir ein bod yn adolygu'r defnydd o'r ffrwd di-Gymraeg, i asesu'r galw cyn ystyried a ddylid gwneud unrhyw ddarpariaeth o gwbl ar gyfer hyn.
8. Mae'r trafodaethau cychwynnol yr ydym wedi eu cael gyda darparwyr posib yn cynnig y posibilrwydd o gysylltu'r system gwe-ddarlledu gyda system ehangach i wella rheolaeth y Cyngor dros ei waith pwyllgor. Byddai system o'r fath yn medru gwella'r rheolaeth dros ddogfennau, yn medru cysylltu trafodaethau sydd yn cael eu gwe-ddarlledu gyda'r dogfennau sydd dan sylw yn y cyfarfodydd ac yn medru cynnig cyswllt "cyfryngau cymdeithasol" i agor trafodaethau ar faterion o bwys i'r sir
9. Un elfen pwysig arall, wrth gwrs, yw'r gost. Tra mae'r elfen o grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru o gymorth i sefydlu'r system, mae'n rhaid bod yn ymwybodol o symud i system fel hyn bod goblygiadau cost refeniw – a hynny ar adeg pan y mae adnoddau yn crebachu. Wedi dweud hynny, gyda'r pwysau ar y trafodion democrataidd yn cynyddu, byddai gwerth amlwg mewn sicrhau bod rhai o drafodaethau allweddol y Cyngor yn agored i bawb ei weld a'u deall o fudd mawr o ran democratiaeth agored.

ARGYMHELLION

10. Argymhellir bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn parhau i gefnogi'r cyflwyno'r drefn, ar yr amod bod y gyllideb yn caniatáu, gan ofyn am adroddiad yn ôl i'r cyfarfod nesaf ar raglen waith fanwl ar gyfer ei gyflwyno.